

BOSHLANG'ICH SINIF O'QISH SAVODXONLIGI DARSLARIDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

(shoirlar hayoti va ijodini o'rgatish) misolida

Ergasheva Moxigul Xaydarovna

Toshkent amaliy fanlar universiteti v,b dotsenti (PhD)

E-mail: mohigulergasheva@24gmail.com, ORCID 0009-0000-6102-6843

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilariga shoirlar hayoti va ijodini o'rgatishda sun'iy intellekt (SI) texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari tahlil qilinadi. SI asosida tashkil etilgan ta'lim jarayonining samaradorligi, interaktivligi va individuallashtirish imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, amaliy metodlar va yondashuvlar asosida darslarni tashkil etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, boshlang'ich ta'lim, shoirlar ijodi, innovatsion texnologiyalar, interaktiv ta'lim, pedagogik yondashuv.

Аннотация: В данной статье анализируются педагогические возможности использования технологий искусственного интеллекта (ИИ) в обучении учащихся начальной школы жизни и творчеству поэтов. Подчеркиваются эффективность, интерактивность и возможности индивидуализации образовательного процесса на основе ИИ. Также разработаны рекомендации по организации уроков с использованием практических методов и подходов.

Ключевые слова: искусственный интеллект, начальное образование, творчество поэтов, инновационные технологии, интерактивное образование, педагогический подход.

Abstract: This article analyzes the pedagogical possibilities of using artificial intelligence (AI) technologies in teaching primary school students the life and work of poets. The effectiveness, interactivity, and individualization possibilities of the educational process based on AI are highlighted. Recommendations for organizing lessons based on practical methods and approaches are also developed.

Keywords: artificial intelligence, primary education, poets' work, innovative technologies, interactive education, pedagogical approach.

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimi raqamli texnologiyalar bilan chambarchas bog'liq holda rivojlanib bormoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalarining joriy etilishi ta'lim jarayonini yangi

bosqichga olib chiqmoqda. Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarga shoirlar hayoti va ijodini o'rgatish jarayonida ularning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda qiziqarli va samarali metodlarni qo'llash muhimdir. Shu nuqtai nazardan, SI vositalari ta'lim sifatini oshirishda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda.

Adabiyotlar tahlili (Literature review)

Pedagogika va axborot texnologiyalari sohasida olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt ta'lim jarayonini individuallashtirish va optimallashtirish imkonini beradi. Zamonaviy olimlar SI texnologiyalarining o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, bilimlarni mustahkamlash va o'quv motivatsiyasini oshirishdagi rolini alohida ta'kidlaydilar. Boshlang'ich ta'limda esa ko'rgazmalilik va interaktivlik asosiy o'rin tutadi, bu esa SI imkoniyatlari bilan uyg'unlashadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda quyidagi metodlardan foydalanildi:

- nazariy tahlil (ilmiy manbalarni o'rganish);
- pedagogik kuzatuv;
- taqqoslash usuli;
- tajriba-sinov ishlari.

Tadqiqot jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilariga shoirlar ijodini o'rgatishda SI vositalari qo'llanilib, ularning samaradorligi baholandi.

Tadqiqot natijalari va muhokama

1. Sun'iy intellektning didaktik imkoniyatlari.

SI texnologiyalari ta'lim jarayonida quyidagi didaktik vazifalarni bajaradi:

- o'quv materiallarini moslashtirish;
- o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash;
- tezkor tahlil va baholash;
- individual ta'lim yo'nalishini shakllantirish.

2. Shoirlar hayoti va ijodini o'rgatishda innovatsion yondashuvlar.

Boshlang'ich sinflarda quyidagi usullar samarali hisoblanadi:

a) Raqamli hikoyalash (Digital storytelling)

SI yordamida shoirlar hayoti bolalar uchun tushunarli, sodda va qiziqarli tarzda hikoya qilinadi.

b) Interaktiv muloqot texnologiyasi

O'quvchilar SI asosidagi chatbot orqali shoirlar bilan "virtual suhbat" olib borish imkoniga ega bo'ladilar.

c) Multimediya vositalari

She'rlarni audio va video shaklida taqdim etish o'quvchilarning eslab qolish qobiliyatini oshiradi.

d) Adaptiv o'qitish tizimi

SI o'quvchilarning bilim darajasiga qarab topshiriqlarni moslashtiradi.

3. Amaliy tajriba natijalari

Tajriba jarayonida SI asosida tashkil etilgan darslar an'anaviy darslarga nisbatan quyidagi natijalarni ko'rsatdi:

- o'quvchilarning darsga qiziqishi sezilarli darajada oshdi;
- she'rlarni yod olish va tushunish darajasi yaxshilandi;
- mustaqil fikrlash ko'nikmalari rivojlandi.

4. Muammolar va cheklovlar

Shu bilan birga, quyidagi muammolar mavjud:

- texnik jihozlarning yetarli emasligi;
- internetga bog'liqlik;
- o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarining yetishmasligi.

Xulosa va tavsiyalar

Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish boshlang'ich ta'limda shoirlar hayoti va ijodini o'rgatishda katta imkoniyatlar yaratadi. U ta'lim jarayonini interaktiv, samarali va individual yondashuv asosida tashkil etishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

- [1] Michail Littman va boshqalar Gathering Strength, gathering storms (AI100 report) 2022, Stanford university (AI100)
- [2] Stuart Russel, Peter Norvig. Artificial Intelligence: A modern Approach 2021. Prentice Hall, Pearson.
- [3] Normatov S. Sun'iy intellekt va uning rivojlanish tarixi. Zamonaviy informatikaning dolzarb muammolari: o'tmish tajribasi va istiqbollari. Respublika miqyosidagi ilmiy-amaliy Anjuman materiallari. Toshkent.,2021
- [4] Bebitova M. Ta'limda sun'iy intellektning imkoniyatlari. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarning o'rni va rivojlanish omillari mavzusidagi ilmiy-amaliy konferensiya to'plami Toshkent.,2025